

Solarpower Tulineva Oy
Purjehtijantie 1
92100 Raahe

Viite: Tiedustelunne YVA-tarpeesta

Lausunto YVA-lain mukaisen menettelyn soveltamistarpeesta Tulinevan aurinkovoimapuistohankkeessa (Raahe)

Solarpower Tulineva Oy tiedustelee YVA-menettelyn tarvetta Raaheen sijoittuvan teollisen mittakaavan aurinkovoimahankkeessa.
ELY-keskus sisällyttää harkinta-aineiston tämän lausunnon liitteeksi.

Hankekuvaus

Tarveharkinta-aineistossa esitetyn hankekuvauksen perusteella hankealueen pinta-ala on 19,9 ha josta aurinkopaneelialuetta on 19 ha. Suunnitellun tuotannon teho on 16 MW. Aurinkovoimala kytketään valtakunnanverkkoon 1400 m pituisella 110kV jännitetasoisella maakaapelilla Elenian Vihanti-Pulkila 110kV johdon varrella. Aurinkovoiman tuotantoalue on pääosin peltoaluetta. Aurinkopaneelitelienien perustamisessa hyödynnetään matalaperusteisia ratkaisuja, kuten kierre- tai lyöntipaaluja.

Hankkeesta vastaavan arvio hankkeen ympäristövaikutuksista

Hankkeesta vastaava on toimittanut YVA-tarveharkintaa varten aineiston, jossa on kuvattu Raahen teollisen kokoluokan aurinkovoimahanke sekä pyritty arvioimaan ennakolta hankkeen vaikutuksia pohjavesiin, eläimistöön ja linnustoon, asutukseen ja maankäyttöön, suojelualueisiin, sekä kulttuuri-perintöarvoihin. Lisäksi on arvioitu hankkeen toteuttamista suhteessa maa-kuntakaavamerkintöihin ja -määräyksiin.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävät sellaiset hankkeet ja niiden muutokset, joilla on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 252/2017 3 § 1 mom.).

YVA-lain liitteen 1 hankeluettelo ei suoraan ohjeista aurinkovoimahankkeita. Lähinnä aurinkovoimahankkeita on sovellettu hankeluettelon kohtaan 2 f), jonka perusteella ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin, joissa yli 200 hehtaarin laajuinen, yhtenäiseksi katsottavan alueen metsä-, suo- tai kosteikkoluonto pysyväisluonteisesti muutetaan toteuttamalla uudisojituksia tai kuivattamalla ojittamattomia suo- ja kosteikkoalueita, poistamalla puusto pysyvästi tai uudistamalla alue Suomen luontaiseen lajistoon kuulumattomilla puulajeilla. ELY-keskus toteaa, että arvioitavana olevan hankkeen ominaisuudet huomioiden YVA-menettelyä ei edellytetä YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon perusteella.

YVA-menettelyä voidaan soveltaa myös YVA-lain 3 §:n 2 mom. perusteella yksittäistapausharkintana sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun

6.6.2025

hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaisi laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, hankeluettelon mukaisten hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Yksittäistapausharkinnassa huomioidaan YVA-lain liitteen 2 mukaisesti hankkeen ominaisuuksien lisäksi sen sijaintiin ja vaikutusten luonteeseen liittyvät seikat sekä YVA-asetuksen 2 §:n mukaisesti luonnonympäristön herkkyys. Lisäksi yksittäistapauksia koskevassa harkinnassa tulee huomioida erityisesti YVA-direktiivin 2011/52/EU liitteen II mukaiset hankkeet.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa, että Solarpower Tulineva Oy:n Tulinevan aurinkovoimahanke **ei edellytä YVA-menettelyä hankeluettelon perusteella, eikä YVA-menettelyn soveltamisesta ole tarpeen tehdä myöskään YVAL 3 § 2 momentin mukaista yksittäistapauksia koskevaa YVA-päätöstä**, sillä tarkastellun harkinta-aineiston, hanketietojen sekä ympäristön herkkyyden perusteella hankkeesta ei arvioida aiheutuvan sellaisia merkittäviä ympäristövaikutuksia, että niitä tulisi tarkastella YVA-menettelyssä.

ELY-keskus muistuttaa, että YVA-lain 31 §:n mukaan hankkeesta vastaavan tulee kuitenkin olla riittävästi selvillä hankkeensa ympäristövaikutuksista ja nämä tulee tuoda esille sekä huomioida rakentamislain mukaisten lupien edellytysten arvioinnissa.

ELY-keskus ohjeistaa hankkeen jatkosuunnittelussa huomioimaan seuraavaa:

Hankekuvaus

ELY-keskus toteaa hankekuvauksen olevan siinä määrin riittävä, että sen mahdollisesti aiheuttamat ympäristövaikutukset voidaan tunnistaa ja huomioida tarkemmassa hankesuunnittelussa.

Vesienhoito ja vesistövaikutukset

Tulinevan suunniteltu aurinkovoimahanke sijoittuu Vihanninjoen läheisyyteen. Vihanninjoki on voimakkaasti muutettu vesimuodostuma. Joen ekologinen tila on huono suhteessa parhaaseen saavutettavissa olevaan tilaan. Merkittäviä paineita ovat koko uoman rankka perkaus sekä maa- ja metsätalouden kuormitus.

Hankealue sijoittuu GTK:n yleiskartoituksen perusteella pienen happamuusriskin alueelle. Hankealueelle sijoittuu kuitenkin mustaliuskejuonne (tulkinta perustuu kairaustietoon). Mustaliuskeperäinen mahdollinen happamoitumisriski ei rajaudu yleensä kovin tiukasti kallioperän esiintymään, vaan voi olla laajemmin peräisin maaperästä. Suurin riski mustaliuskepitöisen materiaalin esiintymiselle on joidenkin satojen metrien etäisyydellä kallioperän lähteestä. Tämän lisäksi rikkiä on voinut kulkeutua suoalueille mustaliuskepitöisestä moreenista valumavesien mukana.

Hankekuvauksen pohjalta ei saa kovin tarkkaa kuvaa hankealueelle suunnitelluista toimista mm. ojituksista. ELY-keskus toteaa, että mikäli alueella on tarve lisäkuivatukselle ja/tai ojitukselle, mustaliuskeesta aiheutuvan happamuusriskin tarkempi esiintyminen alueella tulisi selvittää. Selvitysten

6.6.2025

tulokset tulee ottaa huomioon hankkeen kuivatuksen suunnittelussa ja maankuivatuksessa tulee pyrkiä estämään happamien valuntojen muodostuminen. Rakentamisen haittojen vähentämisessä on syytä hyödyntää opasta Happamien sulfaattimaiden kansallinen opas rakennushankkeisiin : Opas happamien sulfaattimaiden huomioimiseen ja vaikutusten hallintaan (<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163782>).

ELY-keskus toteaa, että riippuen hankealueella tehtävistä toimista mm. ojituksen ja maanmuokkauksen tarpeesta, tulee vesiensuojeluun hankealueella kiinnittää huomiota. Tarvittaessa hankealueelle tulisi varata tilaa vesiensuojeluratkaisuille ja estää kuormituksen päätyminen alapuoliseen ojastoon ja vesistöihin hanketoimiin nähden sopivilla ratkaisulla.

ELY-keskus toteaa, että mikäli hankealueella toteutetaan ojituksia, ojien perkausta, kaivamista tai muita alueen kuivattamiseen tähtäviä toimia, tulee em. toimista tehdä **ojitusilmoitus** ELY-keskukselle. Ojitusilmoituksen yhteydessä tulee toimittaa hankkeen vesiensuojelusuunnitelma. Samassa yhteydessä ELY-keskus arvioi, tarvitseeko hanke vesilain mukaista lupaa.

Luontoarvot

ELY-keskus toteaa, että hankkeen jatkosuunnittelu edellyttää hankealueen ja sen vaikutusalueen määrittelyä ja luonnonympäristön nykytilan selvittämistä. Erityisesti on selvitettävä **viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikat** sekä arvioitava sen jälkeen hankkeen vaikutukset niihin lupatarpeen arviointia varten. 1-2 km etäisyydellä hankealueesta/sähkön siirrosta on havaintoja (2024-2025) viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikoista.

Hankkeen osalta tulee toteuttaa pesimälinnustoselvitys, joka tulosten perusteella arvioida vaikutuksia hankkeen vaikutusalueella pesiviin lajeihin. Hankkeen vaikutusmekanismit tulee tunnistaa ja linnustoon kohdistuvia mahdollisia haitallisia vaikutuksia tulee pyrkiä lieventämään. Selvitysten toteutuksessa on hyvä huomioida Suomen ympäristökeskuksen julkaisemassa raportissa (Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2 korjattu painos, 2023) metsäkanalintujen soidinalueiden arvoluokitus.

ELY-keskus muistuttaa, että hankkeen osalta tulee huomioida luonnonsuojelulain (9/2023) 70 §:n mukainen kiello, jonka mukaan pesäpaikkauskollisten lajien pesän vahingoittaminen on kiellettyä myös lisääntymiskauden ulkopuolella, mikäli kyse on eläimen tekemästä pesästä, jota se käyttää toistuvasti. Muutoinkin hankkeen toteutuksessa tulee ottaa huomioon kyseisen lakipykälän mukaiset kiellot eritoten pesimäaikaisen häirinnän suhteen. Käytännössä tämä tarkoittaa, että lisääntymiskauden herkkänä ajanjaksona (huhti-heinäkuu) tulee huomioida riittävä laaja häiriötön puskuri- vyöhyke hankkeessa toteutettavien rakentamistoimien lähellä sijaitsevien pesäpaikkojen ympärillä.

Luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainitut eläinlajit ovat tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja, joihin

6.6.2025

kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää. ELY-keskus toteaa yleistasolla, että tästä syystä kaikki levinneisyytensä puolesta hankealueella ja sen vaikutuspiirissä mahdollisesti esiintyvät luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit tulee arvioida vähintään asiantuntija-arviona. Lajien osalta, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin saattaa olla heikentäviä vaikutuksia, on hankittava maastonselvityksin riittävän luotettava taustatieto vaikutustenarviointia varten. Kyseenomaisessa hankkeessa korostuvat etenkin alueella mahdollisesti esiintyvään viitasammakkoon kohdistuvat vaikutukset. Mahdollinen tarve **luonnonsuojelulain mukaisesta kiellosta poikkeamiseen** on syytä arvioida ja tuoda esille lajikohtaisesti.

Direktiivilajien osalta ELY-keskus kehottaa hyödyntämään teosta ”Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt” (Niemi & Ahola 2017) sekä lepakoiden osalta lepakkokartoitusohjetta vuodelta 2023 (Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry.). Selvitysten toteuttamisen, tulosten raportoinnin sekä vaikutustenarvioinnin osalta yhteysviranomaisen kehottaa hyödyntämään Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointioppaan vastikään päivitettyä versiota (Mäkelä & Salo 2024).

Tietopyyntöjen osalta ELY-keskus huomauttaa, että Lajitietokeskuksen Laji.fi-järjestelmän aineistot päivittyvät jatkuvasti, joten vaikutusarviointiselostukseen on pyydettävä ajantasaiset tiedot hankealueelta ja hankkeen vaikutusalueelta olevat havainnot uhanalaisista, suojeluista ja muutoin huomionarvoisista lajeista (kaikki lajiryhmät). Sama koskee myös esim. Luonnonvarakeskuksen tietopalveluista tehtäviä tietohakuja ja -pyyntöjä. Laji.fi-haku on tehtävä siten, että siitä saadaan viittauskelpoinen tiedosto, ja viite on liitettävä lähdeluetteloon, sillä aineistohaku (ml. hakuehdot) on pystyttävä todentamaan jälkikäteen.

Asutus, maankäyttö, maisema ja kulttuuriympäristöt

Hankkeen selvityksessä on ote maakuntakaavasta. Alueella ei todeta olevan asema- tai yleiskaavoja. ELY-keskus toteaa, että suunnittelualueella on voimassa kolme erillistä vaihemaakuntakaavaa, mikä olisi ollut hyvä todeta selvityksessä. Hankealueelle ei maakuntakaavassa kohdistu aluevarauksia osoittavia merkintöjä. Lähimmät maakuntakaavamerkinnot koskevat läheisiä turvetuotantoalueita.

Selvitys ei sisällä kuvausta hankealueen tai arvioidun vaikutusalueen maankäytöstä, mikä on puute. Hankealueen lähiympäristön pääasiallinen maankäyttö on metsätalous, turvetuotanto ja maatalous. Lähimmät asuinrakennukset ovat loma-asuntoja sijoittuvat noin 500-700 metrin etäisyydelle. Lähimmistä lomarakennuspaikoilta voi olla näköyhteys suunniteltavalle aurinkovoima-alueelle. Selvityksessä ei ole arviointia hankkeen vaikutuksista maisemaan tai muuhun elinympäristöön.

Hankkeen selvityksessä todetaan, ettei hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitse maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaiksi luokiteltuja maisema- tai kulttuuriympäristökohteita tai -alueita. Arvioissa huomioitavaa aluetta ei ole määritelty. ELY-keskus toteaa, että valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, Lampinsaaren kaivoskylä,

6.6.2025

sijoittuu noin kahden kilometrin etäisyydelle hankealueesta. Hankkeesta ei kuitenkaan todennäköisesti muodostu merkittäviä vaikutuksia tähän.

Arkeologisten arvojen osalta asiantuntijaviranomaisena toimii alueellinen vastuumuseo, joka on Pohjois-Pohjanmaan museo.

Paloturvallisuus

ELY-keskus muistuttaa pelastussuunnitelman tärkeydestä, joka on syytä laatia hankkeen jatkosuunnitteluvaiheessa yhteistyössä pelastusviranomaisen kanssa.

Aurinkovoimahankkeen luvitus

Suurten, teollista kokoluokkaa olevien aurinkovoimaloiden edellyttämät suunnittelu- ja luvitusmenettelyt eivät ole tällä hetkellä selkeitä. Ympäristöministeriö on tuottanut ja julkaissut joitain selvityksiä asiasta, mutta ministeriön ohjaus asiasta puuttuu, eikä sitä olla ELY-keskuksen tietojen mukaan laatimassa ennen alueidenkäyttölain muutoksia. Myös sovellettava lainsäädäntö on muutosten johdosta vakiintumattomassa tilassa ja tulkintakäytäntö muodostumatta alueidenkäytön ja rakentamisen lainsäädännön muutoksista aiheutuneiden epäselvyyksien myötä. Linjaava oikeuskäytäntö puuttuu.

ELY-keskus toteaa, että hankkeissa tulee hankkeen ja suunnittelualueen ominaispiirteiden perusteella arvioida tapauskohtaisesti, mitä lupamenettelyjä kulloinkin ja millaiseen hankkeeseen sovelletaan. Lupamenettelyn arvioimisessa voidaan kiinnittää huomiota muun muassa hankkeen sijaintiin, suunnittelualueen olosuhteisiin, herkkyyteen ja suunnittelutarpeisiin sekä hankkeesta aiheutuviin vaikutuksiin myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioiden. 1.1.2025 voimaan tulleet (MRL:n korvanneet) alueidenkäyttölaki ja rakentamislaki eivät nykyisessä muodossaan mahdollista aurinkovoimaloiden rakentamislupien myöntämistä suoraan yleiskaavan perusteella. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan, mikäli hankkeen luvittaminen edellyttää kaavoitusta, rakentaminen voidaan perustaa tällä hetkellä vain asemakaavaan. Rakentamislaisissa (751/203) on säädetty sijoittamisen edellytyksistä rakentamishankkeessa (43§, 45§, 46§).

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet ylitarkastaja Jaana Rääpysjärvi, alueidenkäytön asiantuntija Touko Linjama, ylitarkastaja Maarit Vainio, ylitarkastaja Veli-Matti Kangas ja ympäristöasiantuntija Aino Niemi. Asian on esitellyt ympäristöasiantuntija Anu Seppänen ja ratkaissut ylitarkastaja Minna Takalo.

Liitteet	Liite 1: Selvitys aurinkovoima- ja energiavarastohankkeesta YVA-tarpeen lausumista varten, Solarpower Tulineva Oy, 2025.
Jakelu	Solarpower Tulineva Oy
Tiedoksi	Raahen kaupunki

Tämä asiakirja POPELY/1470/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/1470/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Seppänen Anu 06.06.2025 13:50

Takalo Minna 06.06.2025 13:53